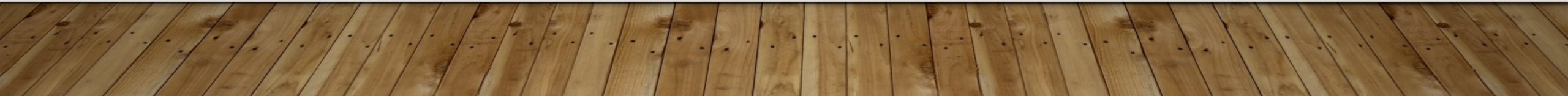
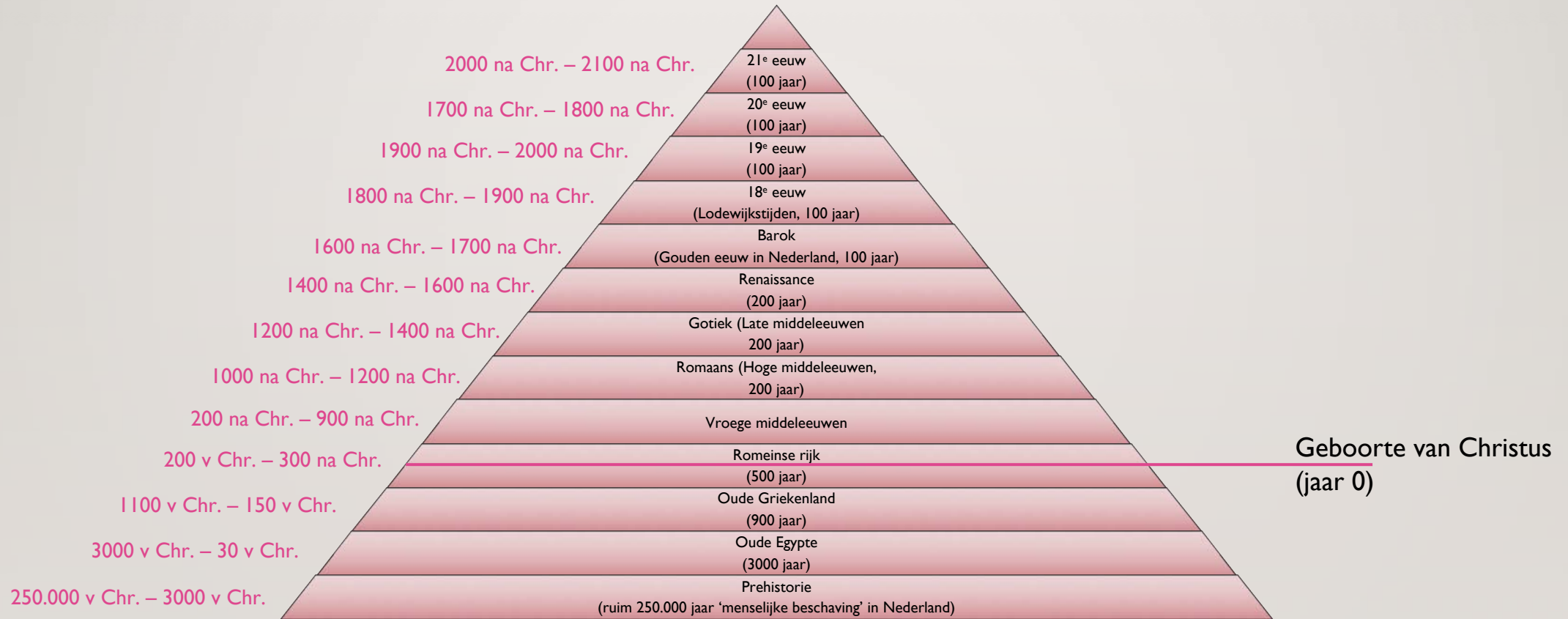

KUNSTGESCHIEDENIS

2018 -2019

Globale tijdlijn Kunstgeschiedenis

PRE = VOOR HISTORIE = GESCHIEDSCHRIJVING

'DE PREHISTORIE IN VIER MINUTEN' (VOLKSKRANT)

- Graven en grafvondsten, rotsschilderingen, (vruchtbaarheids)beeldjes, munten en wapens
- We duiden het begin van de prehistorie doorgaans aan als het moment waarop de mensachtigen, zoals de Homo Erectus of Neanderthalers en later de Homo Sapiens, op aarde verschenen, pakweg drie tot vijf miljoen jaar geleden. Sommige historici hanteren het moment waarop mensen gereedschap begonnen te gebruiken als beginpunt. Volgens die definitie zou de prehistorie duren van 2,5 miljoen jaar geleden tot 100 voor Christus.
- [Link klokhuis: verloop prehistorie](#)

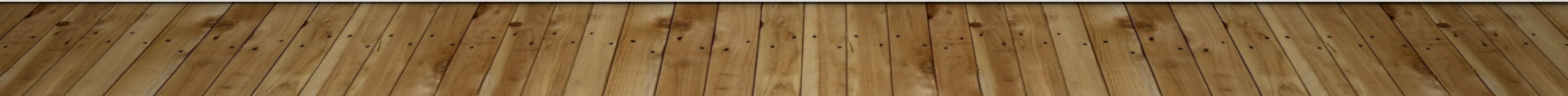
PREHISTORIE IN NEDERLAND

- De Nederlandse prehistorie wordt gedateerd van 250.000 tot 350.000 jaar geleden. De oudste vondsten als vuursteen en pijlspitsen dateren uit deze periode. De eerste sporen van mensen in Nederland zijn afkomstig van Neanderthalers. De eerste moderne mensen, de Homo Sapiens, verschenen pas aan het einde van de laatste ijstijd, vlak voor het begin van de Middensteentijd.

Een jachtkamp in Friesland van circa 8.000 jaar geleden is het eerste teken in Nederland dat er diverse stammen leefden. Zij leefden hoogstwaarschijnlijk van de vele watervogels en vissen uit de talloze beken, meertjes en veengebieden. Nederland was in de Middensteentijd namelijk grotendeels een moerasdelta.

Vondsten en sporen van boerderijen suggereren dat rond 5.300 v. Christus de eerste landbouwers het gebied introkken. Rond 4.100 voor Christus ontstond de Trechterbekercultuur. Die liet veel zichtbare sporen na, zoals de hunebedden.

De Bronstijd begon ongeveer 2.000 jaar voor Christus in Nederland, dat suggereren vondsten als stenen aambeelden en koperen tongdolkjes. In die tijd trokken Keltische stammen het gebied binnen. Soms verdreven ze de oorspronkelijke bevolking, soms vermengden ze zich ermee. In de eerste paar eeuwen voor Christus vielen Germaanse stammen het land binnen. Dat was eveneens de periode waarin in Nederland de ijzertijd aanbrak.

Globale Indeling Prehistorie

Steentijd

- Nomaden, jagers en verzamelaars
- Toen settelen op een plek (hutten bouwen van riet en hout, gewassen kweken en het houden van dieren)

Vondsten:

- Vuursteen
- Stenen werktuigen, gereedschappen en wapens
- Beelden

Architectuur:

- Grotten en tenten
- (Leemhutten)

Bronstijd

Vondsten:

- Sieraden, wapens, gereedschap, beelden, diverse gebruiksvoorwerpen

Architectuur:

- (Leem)hutten

IJzertijd

- Veelvoudig gebruik van ijzer bij het maken van metalen voorwerpen.

Voordelen ijzer:

- Makkelijker te bewerken dan brons
- Makkelijk te repareren
- Benodigde grondstof komt op veel meer plaatsen voor (ijzerwinning uit de natuur)
- gaat langer mee

Vondsten (typische elementen uit de ijzertijd die in mindere mate of niet voorkwamen in de bronstijd):

- ijzeren voorwerpen zoals bijlen, wapens, gereedschap, zagen, bronzen munten, slingerkogels

NEOLITHISCHE (ELITE) GRAFVONDSTEN

NEOLITHISCH TIJDPERK=TIJDPERK WAARBIJ DE MENS EEN 'VASTE WOONPLAATS' CREËERDE

GRAFVONDSTEN BRONSTIJD

OPMERKELIJKE VONDSTEN

MEGALITHISCHE VONDSTEN:

- **STONEHENGE** (waarschijnlijk over een periode van ruim 6.000 jaar gebouwd. De meeste historici geloven dat Stonehenge diende als een begraafplaats voor een dynastie van heersers, hoewel dit nooit bewezen is.)
- **HUNNEBEDDEN OF DOLMEN** (Deze bouwwerken bestaan veelal uit drie rechtopstaande stenen met één platte steen als 'dak' en werden gebruikt als grafkamers. Soortgelijke bouwwerken zijn door heel Europa gevonden. De Nederlandse hunebedden stammen uit circa 3450 tot 3250 voor Christus.)
- **MENHIRS** (Bekend uit Astérix en Obelix. Deze lange, verticale stenen werden in heel Europa geplaatst, hoewel de meeste in Frankrijk zijn gevonden. Wat de functie is, is niet duidelijk. Sommigen denken dat ze als een prehistorische kalender werden gebruikt, terwijl anderen geloven dat het heiligdommen waren voor druïdes of religieuze rituelen. De oudste menhirs dateren van 3.000 voor Christus.)

BEELDEN:

- **MANNETJE VAN WILLEMSTAD** (Dit is een poppetje van ongeveer 12,5 centimeter hoog waarvan alleen het gezicht menselijke trekken heeft. De functie ervan is onbekend. Mogelijk diende het als speelgoed of als een ritueel voorwerp. Het mannetje is te zien in het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden en stamt uit circa 4.450 voor Christus.)
- **VENUS VAN WILLENDORF** (Dit 11,1 centimeter grote beeldje werd gevonden in Oostenrijk en stamt uit 24.000 tot 22.000 voor Christus. Opmerkelijk is dat het gemaakt is van kalksteen, een gesteente dat nergens in het gebied te vinden is. Ook de oorspronkelijke functie van dit beeldje is onbekend. Omdat de vrouwelijke geslachtskenmerken overdreven zijn afgebeeld, denken veel historici dat het diende als vruchtbaarheidssymbool.)

Bron: www.archeologieonline.nl

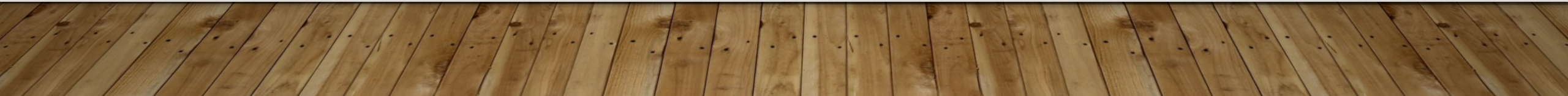
3 PIJLERS IN DE 'KUNSTGESCHIEDENIS'

- Bouwkunst
- Beeldhouwkunst
- (Kleding)
- Schilderkunst

BOUWKUNST

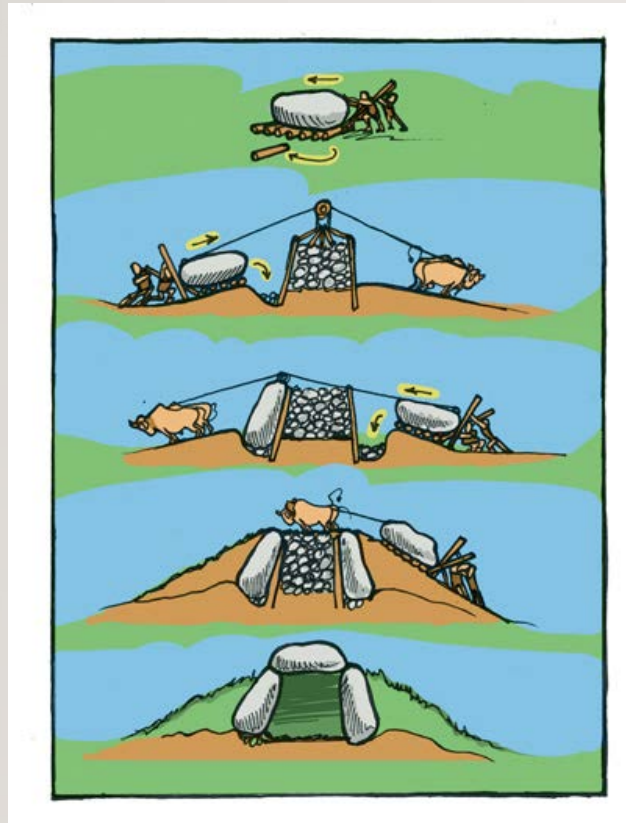
STONEHENGE

HUNNEBEDDEN OF DOLMEN

BOUW VAN EEN HUNEBED

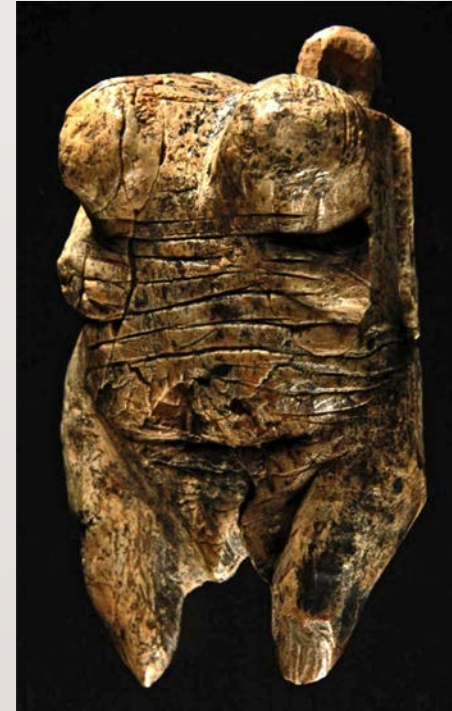

MENHIRS

BEELDHOUWKUNST

- Vruchtbaarheidsbeeldje
- Venus van Hohle Fels (+/- 40.000 jaar voor Christus)
- Venus van Willendorf (+/- 25.000 jaar oud)

BEELDHOUWKUNST

- Mannetje van Willemstad (+/- 5400 v.Chr.)
- Eikenhout
- [Rijksmuseum van de oudheden](#)

GEREEDSCHAPPEN

- Hout, been, steen
- Brons
- Ijzer

Werktuig gewei/been

Vuistbijl vuursteen

Werktuig brons

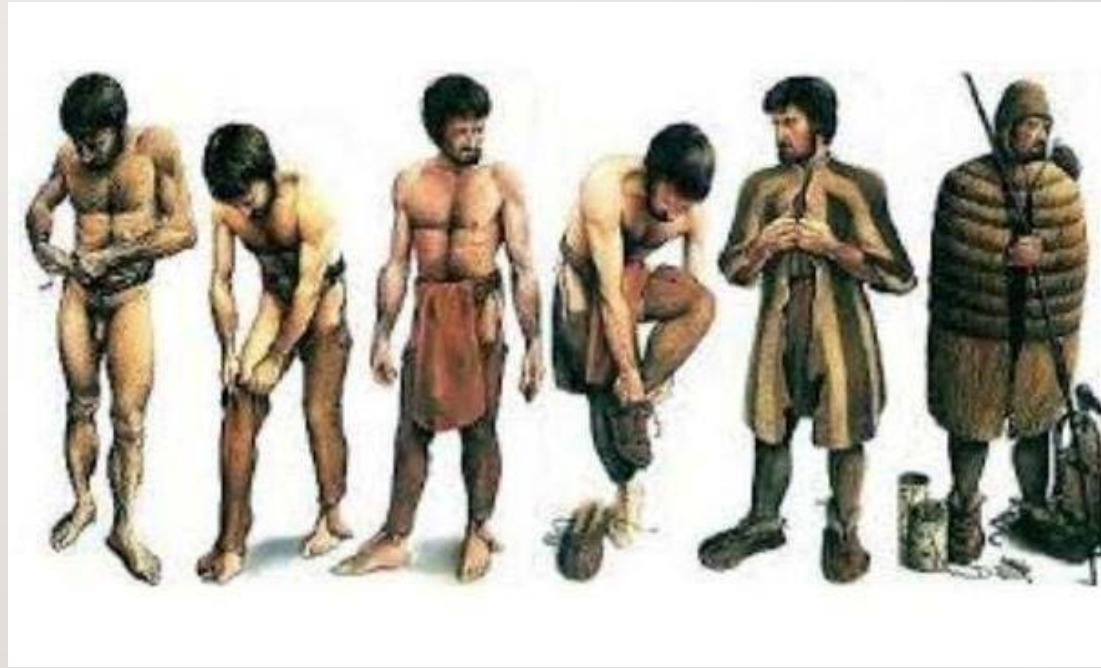
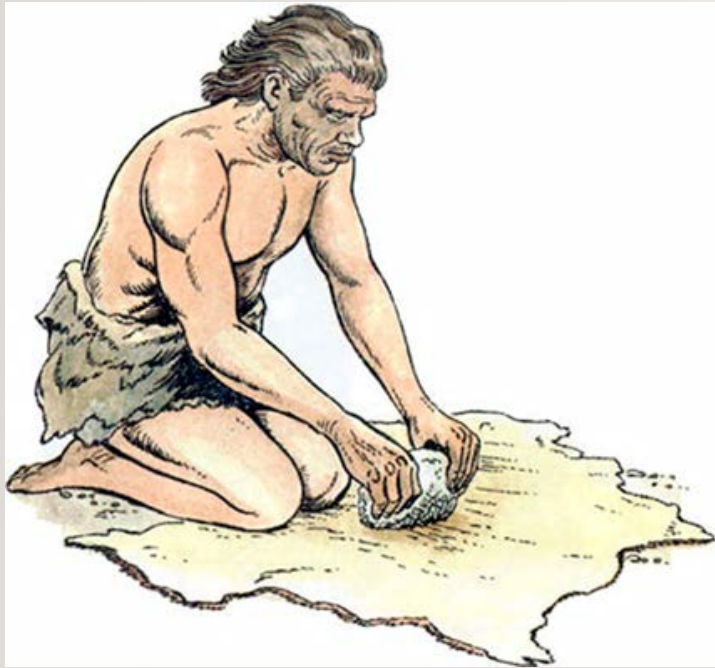

Werktuig metaal

(KLEDING)

(KLEDING)

SCHILDERKUNST

Muurschilderingen grotten van Altamira (Spanje) Lascaux (Frankrijk)

